

ТЕМА № 1

**ПРЕДМЕТ ЛОГІКИ
(ЮРИДИЧНОЇ ЛОГІКИ)
ТА ЙІ ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ**

ПЛАН ЛЕКЦІЙ

- 1. Мислення як предмет вивчення логіки**
- 2. Формальна логіка як наука**
- 3. Загальна характеристика юридичної логіки**

Рекомендована література:

Гвоздик О.И. Логика. – К.: УАВД, 1994. – 256 с.

Гвоздік О.І. Логічні числення: принципи побудови
та застосування в юриспруденції. –
К.: Поліграфцентр «Тат», 2003. – 300 с.

Гетманова А.Д. Учебник логики со сборником задач. –
М.: Гнозис, 2010. – 365 с.

Жеребкін В.Є. Логіка. – Х.: Основа, 2006. – 256 с.

Жоль К.К. Логика для юристов. – М.: Гнозис, 2004. – 430 с.

Івлев Ю.В. Логика. – М.: Дело, 2010. – 264 с.

Карамишева Н.В. Логіка. Підручник
для студентів-правників. – Львів: ПАІС, 2000. – 252 с.

Козловський А.А. Право як пізнання: Вступ до гносеології права. – Чернівці: Рута, 1999. – 295 с.

Конверський А.Є. Логіка традиційна та сучасна. – К. : Центр учебової літератури, 2008. – 536 с.

Мозгова Н.Г. Логіка. Навчальний посібник. – К., 2006. .

Титов В.Д., Зархина С.Э. Историческое развитие философско-логических концепций языка права. – Х.: ФИНН, 2009. – 432 с.

Титов В.Д. та ін. Логіка. – Х.: Право, 2006. – 208 с.

Хоменко І.В. Логіка: теорія та практика. – К.: Центр учебової літератури, 2010. – 400с.

Щербина О.Ю. Логіка для юристів: Курс лекцій. – К.: Юридична думка, 2004. – 264 с.

1. Мислення як предмет вивчення логіки

Мислення людини – опосередковане й узагальнене відображення реальності. У мисленні людина виходить далеко за межі чуттєвого досвіду і шляхом умовиводів дізнається про те, що вона не змогла б ані відчути, ані уявити.

Юридичне мислення являє собою інтелектуальну діяльність, яка полягає у розв'язанні задач, пов'язаних з використанням юридичних засобів та юридичних аргументів. Юридичне мислення відображає сутність юриспруденції, націлене за своєю природою на здійснення професійної юридичної діяльності.

Мислення взагалі є природною здатністю людини.
І так само, як будь-яка інша здатність, воно може
вдосконалюватись за допомогою тренування.

Саме завдяки такому тренуванню в процесі життя і розвиває
своє логічне мислення більшість людей.

Людство відкрило ще один шлях розвитку інтелекту.

Мислення, тобто рух думки до істини,
побудова правильного міркування підпорядковане
певним законам, оскільки це природний процес.

Вивчивши ці закони, можна свідомо здійснювати процес
мислення і в такий спосіб підвищити його ефективність.

Люди давно усвідомили ефективність цього шляху
Він дозволяє принципово покращити якість інтелекту.

Дослідження мислення у даному напрямку
привели до утворення самостійної науки – логіки.

2. Формальна логіка як наука

Мислення можна розглядати як процес побудови міркувань.

Кожне міркування, що приводить до нового знання, являє собою умовивід або низку умовиводів.

Умовивід – це операція, яка полягає в отриманні нового знання за допомогою самої лише думки, чисто мисленим шляхом.

Приклад умовиводу:

Якщо я вивчу логіку,
то я зможу свідомо будувати правильні міркування.

Якщо я зможу свідомо будувати
правильні міркування, то я підвищу рівень свого мислення

Якщо я вивчу логіку, то я підвищу рівень свого мислення

Умовивід складається з суджень, а судження – з понять.

Тут перші два судження є засновками (вони містять початкову інформацію), а третє – висновком.

Умовивід, судження та поняття називають формами мислення.

При побудові умовиводу необхідно дотримуватись законів правильного мислення.

МІРКУВАННЯ

УМОВИВІД

СУДЖЕННЯ

ПОНЯТТЯ

Для того, щоб наше мислення було досконалим, потрібно завжди будувати правильні умовиводи.

Для цього слід мати відповідні знання - про умовивід, про судження, про поняття (тобто про форми мислення), а також про закони правильного мислення.

Існує окрема наука про форми і закони правильного мислення.

Вона і називається логікою.

3. Загальна характеристика юридичної логіки

Юридична логіка – відносно самостійна галузь наукового знання, яка лежить на межі логіки та юриспруденції.

Її головна мета полягає в тім, щоб знайти ефективні способи використання положень логіки для вирішення юридичних проблем.

Юридична логіка права дозволяє покращити
логіко-правову підготовку юристів.